

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 213

17 Δεκεμβρίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3900

*Εξορθολογισμός διαδικασιών και επιτάχυνση της
διοικητικής δίκης και άλλες διατάξεις.*

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

1. Οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον οποιουδήποτε διοικητικού δικαστηρίου μπορεί να εισαχθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας με πράξη τριμελούς Επιτροπής, αποτελούμενης από τον Πρόεδρό του, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο και τον Πρόεδρο του αρμόδιου καθ' ύλην Τμήματος, ύστερα από αίτημα ενός των διαδίκων, όταν με αυτό τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων.

Η πράξη αυτή δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες των Αθηνών και συνεπάγεται την αναστολή εκδίκασης των εκκρεμών υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα. Μετά την επίλυσή του, το Συμβούλιο της Επικρατείας μπορεί να παραπέμψει το ένδικο μέσο ή βοήθημα στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας δεσμεύει τους διαδίκους της ενώπιόν του δίκης, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι παρεμβάντες.

Στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μπορεί να παρέμβει κάθε διάδικος σε εκκρεμή δίκη, στην οποία τίθεται το ίδιο ως άνω ζήτημα, και να προβάλει τους ισχυρισμούς του σχετικά με το ζήτημα αυτό. Για την εν λόγω παρέμβαση δεν καταλογίζεται δικαστική δαπάνη, η δε μη άσκησή της δεν δημιουργεί δικαίωμα ασκήσεως ανακοπής ή τριτανακοπής.

2. Όταν διοικητικό δικαστήριο επιλαμβάνεται υπόθεσης, στην οποία ανακύπτει τέτοιο ζήτημα, μπορεί με απόφασή του, που δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, να υποβάλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Το δεύτερο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται αναλόγως.

Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι υποχρεωτική για το δικαστήριο που υπέβαλε το ερώτημα και δεσμεύει τους παρεμβάντες ενώπιόν του.

Άρθρο 2

Κατ' αποφάσεως διοικητικού δικαστηρίου που κρίνει διάταξη τυπικού νόμου αντισυνταγματική ή αντίθετη σε άλλη υπερνομοθετική διάταξη, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, χωρεί ενώπιον αυτού, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη, αίτηση αναιρέσεως, αν πρόκειται για διαφορά ουσίας, ή έφεση, αν πρόκειται για ακυρωτική διαφορά. Αν το Συμβούλιο της Επικρατείας διαπιστώσει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της διάταξης αυτής, μπορεί, εφόσον η απόφαση αυτή υπόκειται σε έφεση ενώπιον άλλου δικαστηρίου, να του παραπέμψει την υπόθεση προς εκδίκαση.

Άρθρο 3

1. Μέσα σε τριάντα ημέρες από την άσκηση αίτησης αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας από το Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, του οποίου η νομική υπηρεσία και η δικαστική εκπροσώπηση διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ή από μέλη του, το αναιρεσείον, με επιμέλεια του υπογράφοντος το αναφετήριο δικαστικού πληρεξουσίου, αποστέλλει στο Ν.Σ.Κ. αντίγραφο του αναφετηρίου, των προσβαλλόμενων αποφάσεων, των εισαγωγικών εγγράφων της κύριας δίκης και των παρεμπιπτούσων δικών, καθώς και των υπομνημάτων των διαδίκων.

2. Το κατά την επόμενη παράγραφο αρμόδιο όργανο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, μέσα σε τρεις μήνες από την άσκηση της αίτησης, εκφράζει τη γνώμη του για το παραδεκτό και το βάσιμο τουλάχιστον ενός, από τους λόγους της, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη και τη νομολογία του οικείου δικαστηρίου. Αν μέσα στη προθεσμία αυτή, το αναιρεσείον δεν καταθέσει στη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο έχει κατατεθεί η αναίρεση, κυρωμένο αντίγραφο θετικής γνώμης, η αίτηση αναιρέσεως θεωρείται ότι δεν ασκήθηκε και δεν διαβιβάζεται στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Η υπόθεση εισάγεται προς συζήτηση μόνον ως προς τους λόγους του αναφετηρίου, ως και τους προσθέτους, για τους οποίους υπάρχει ήδη θετική γνώμη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Με απόφαση του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειάς του και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέσα σε τρεις μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ορίζεται το όργανο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, το οποίο εκφράζει την γνώμη του σύμφωνα με τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, και ρυθμίζεται κάθε διαδικαστικό θέμα αναγκαίο για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται επί αιτήσεων που ασκούνται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 3 εφαρμόζονται επί αιτήσεων που ασκούνται μετά την πάροδο ενός μηνός από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 3 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ **ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ** **ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**

Άρθρο 4

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 14 του π.δ. 18/1989 (ΦΕΚ 8 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 1968/1991 (ΦΕΚ 150 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με απόφαση της Ολομέλειας καθορίζονται οι κατηγορίες υποθέσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητα καθενός από τα Τμήματα.»

2. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 14 του π.δ. 18/1989 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Η Ολομέλεια είναι αρμόδια:

α) Για ζήτημα ή υπόθεση που παραπέμπεται ενώπιόν της με απόφαση Τμήματος, πενταμελούς ή επταμελούς σύνθεσης, λόγω μεγαλύτερης σπουδαιότητας, ιδίως όταν πρόκειται για θέματα γενικότερης σημασίας. Η παραπεμπτική απόφαση επέχει θέση έκθεσης του Συμβούλου που ορίζεται εισηγητής με την ίδια απόφαση.

β) Για κάθε υπόθεση, την οποία ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εισάγει ενώπιόν της για τους λόγους του προηγούμενου εδαφίου, ακόμη και αν η υπόθεση έχει εισαχθεί σε Τμήμα. Εισηγητής στην Ολομέλεια ορίζεται Σύμβουλος.

3. Η Ολομέλεια μπορεί, αφού επιλύσει τα θέματα γενικότερης σημασίας, να εκδικάσει εξ ολοκλήρου την υπόθεση ή να την παραπέμψει για εκδίκαση στο αρμόδιο Τμήμα.»

3. Η παράγραφος 6 του άρθρου 14 του π.δ. 18/1989 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Όταν ένα Τμήμα κρίνει ότι είναι αναρμόδιο, παραπέμπει την υπόθεση στον Πρόεδρο του Συμβουλίου. Αυτός με πράξη του επιλύει το ζήτημα της αρμοδιότητας δεσμευτικά και παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο Τμήμα.»

4. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 14 του π.δ. 18/1989, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του ν. 2944/2001 (ΦΕΚ 222 Α'), οι λέξεις «στον αρμόδιο σχηματισμό» αντικαθίστανται με τις λέξεις «στον Πρόεδρο του Συμβουλίου κατά την προηγούμενη παράγραφο.»

5. Στο άρθρο 14 του π.δ. 18/1989 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Υπόθεση που εισήχθη λόγω σπουδαιότητας στην Ολομέλεια ή στην επταμελή σύνθεση Τμήματος μπορεί να εισαχθεί με νεότερη πράξη του οικείου Προέδρου

στο αρμόδιο Τμήμα, είτε στην πενταμελή σύνθεση, αντιστοίχως.»

Άρθρο 5

Στην παράγραφο 5 του άρθρου 21 του π.δ. 18/1989 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Όταν η συζήτηση της υπόθεσης ματαιώνεται λόγω εκτάκτων περιστατικών, οι κοινοποιήσεις δεν επαναλαμβάνονται.»

Άρθρο 6

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 22 του π.δ. 18/1989, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 12 του άρθρου 1 του ν. 1968/1991 (ΦΕΚ 150 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο εισηγητής φροντίζει για τη συγκέντρωση κάθε στοιχείου χρήσιμου για τη διερεύνηση της υπόθεσης και συντάσσει συνοπτική έκθεση, η οποία διαλαμβάνει το ιστορικό της διαφοράς, τα στοιχεία που βεβαιώνονται από τα έγγραφα και τα ζητήματα που ανακύπτουν.

Η έκθεση επισυνάπτεται στο φάκελο το αργότερο τρεις ημέρες πριν από τη συζήτηση για να λάβουν γνώση οι διάδικοι. Εάν δεν επισυναφθεί κατά τα ανωτέρω, η υπόθεση, εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση από κάποιο διάδικο, αναβάλλεται υποχρεωτικώς σε μεταγενέστερη δικάσιμο, προκειμένου να επισυναφθεί η έκθεση εμπροθέσμως στο φάκελο.»

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 22 του π.δ. 18/1989 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο εισηγητής, πέντε ημέρες πριν από τη δικάσιμο που έχει ορισθεί με την οικεία πράξη του Προέδρου, οφείλει να δηλώσει στη Γραμματεία του οικείου σχηματισμού, αν η υπόθεση είναι ώριμη για συζήτηση. Η παράλειψη της δήλωσης αυτής επάγεται το απαράδεκτο της συζήτησης της υπόθεσης και την αυτεπάγγελτη αναβολή της σε μεταγενέστερη δικάσιμο.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 33 του π.δ. 18/1989 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η συζήτηση αρχίζει με την ανάγνωση από τον εισηγητή της έκθεσής του.»

4. Η παράγραφος 2 του άρθρου 33 του π.δ. 18/1989, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του ν. 3772/2009 (ΦΕΚ 112 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Εάν όλοι οι παριστάμενοι πληρεξούσιοι δηλώσουν ότι προτίθενται να αναφερθούν στο δικόγραφο ή σε υπόμνημα που θα καταθέσουν, χωρίς προφορική ανάπτυξη, τότε η υπόθεση αυτή μπορεί να συζητείται κατά προτεραιότητα μετά την προεκφήνηση.»

Άρθρο 7

Η παράγραφος 1 του άρθρου 34Α του π.δ. 18/1989, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 33 του ν. 3772/2009, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Δικαστικός σχηματισμός που συγκροτείται από τον Πρόεδρο του αρμόδιου Τμήματος και απαρτίζεται από τον ίδιο ή τον νόμιμο αναπληρωτή του, τον εισηγητή της υπόθεσης και ένα σύμβουλο μπορεί, με ομόφωνη απόφασή του που λαμβάνεται σε συμβούλιο, να απορρίπτει ένδικα βοηθήματα και μέσα που είναι προδήλως απαράδεκτα ή αβάσιμα και να παραπέμπει στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο υποθέσεις που έχουν εισαχθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας αναρμοδίως.

Με την ίδια απόφαση απορρίπτεται ή παραπέμπεται κατά περίπτωση και η τυχόν εκκρεμής αίτηση αναστολής.

Μετά τον ορισμό εισηγητή και δικασίμου κατά το άρθρο 20, ο εισηγητής, αν κρίνει ότι το ένδικο βοήθημα ή μέσο είναι προδήλως απαράδεκτο ή αβάσιμο ή ότι αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου, μπορεί να προτείνει στον Πρόεδρο την εισαγωγή του στο δικαστικό σχηματισμό σε συμβούλιο του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση αυτή, η πράξη εισαγωγής στον ανωτέρω σχηματισμό κοινοποιείται κατά το άρθρο 21, καθώς και στον διάδικο που άσκησε το ένδικο βοήθημα ή μέσο.

Οι πάρεδροι συμμετέχουν στους σχηματισμούς της παραγράφου αυτής με αποφασιστική ψήφο.»

Άρθρο 8

Η παράγραφος 1 του άρθρου 36 του π.δ. 18/1989, όπως αντικαταστάθηκε με τις παραγράφους 3 του άρθρου 4 του ν. 2479/1997 (ΦΕΚ 67 Α') και 8 του άρθρου 22 του ν. 3226/2004 (ΦΕΚ 24 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το ένδικο μέσο που ασκείται στο Συμβούλιο της Επικρατείας απορρίπτεται ως απαράδεκτο, αν μέσα σε ένα μήνα από την κατάθεση του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης δεν καταβληθεί παράβολο.

Το παράβολο ορίζεται, όταν πρόκειται για αίτηση ακυρώσεως, έφεση, υπαλληλική προσφυγή, τριτανακοπή ή αίτηση αναιρέσεως σε διαφορές κοινωνικής ασφάλισης σε εκατόν πενήντα ευρώ, όταν πρόκειται για αίτηση αναστολής εκτελέσεως, αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, αίτηση ερμηνείας και αίτηση διόρθωσης σε εκατό ευρώ και όταν πρόκειται για αίτηση αναιρέσεως, πλην εκείνων που αφορούν διαφορές κοινωνικής ασφάλισης, σε διακόσια πενήντα ευρώ.

Από την υποχρέωση καταβολής παραβόλου απαλλάσσονται το Δημόσιο και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης.»

Άρθρο 9

Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 36 του π.δ. 18/1989 αντικαθίσταται ως εξής:

«Επί προφανώς απαραδέκτου ή αβασίμου ενδίκου μέσου, μπορεί να απαγγείλει ως και τον εικοσαπλασιασμό του παραβόλου.»

Άρθρο 10

Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 52 του π.δ. 18/1989, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 35 του ν. 2721/1999 (ΦΕΚ 112 Α'), προστίθενται τα εξής εδάφια:

«Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ή του αρμόδιου Τμήματος μπορεί να εισάγει αίτηση, λόγω της σπουδαιότητας των ζητημάτων που ανακύπτουν, στην Επιτροπή υπό πενταμελή σύνθεση.

Αν Επιτροπή Τμήματος διαπιστώνει αντίθετη νομολογία, παραπέμπει με πρακτικό της την αίτηση στην Επιτροπή της Ολομέλειας υπό πενταμελή σύνθεση, στην οποία, πέραν του Προέδρου, συμμετέχουν σύμβουλοι.

Ως εισηγητής ενώπιον αυτής παραμένει εκείνος που είχε ορισθεί αρχικά, σύμβουλος ή πάρεδρος.

Οι πάρεδροι συμμετέχουν στις Επιτροπές της διάταξης αυτής με αποφασιστική ψήφο.»

Άρθρο 11

Στο π.δ. 18/1989 προστίθεται άρθρο 52Α ως εξής:

«Άρθρο 52Α

1. Όταν ασκείται αίτηση ακυρώσεως κατά αδείας οικοδομής, που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή διατάξεων για την

εκτός σχεδίου δόμηση, η εκτέλεση της προσβαλλομένης αδείας αναστέλλεται αυτοδικαίως για διάστημα εξήντα ημερών από την κοινοποίηση της αιτήσεως στην αρχή που εξέδωσε την πράξη. Στην περίπτωση αυτή, αντίγραφο της αιτήσεως ακυρώσεως, από το οποίο προκύπτει η οικεία πράξη κατάθεσης, καθώς και της ασκηθείσας αίτησης αναστολής, κοινοποιείται αμέσως, με επιμέλεια του αιτούντος, στην ανωτέρω αρχή, η οποία υποχρεούται να μεριμνήσει για τη συμμόρφωση προς το ανασταλτικό αποτέλεσμα, καθώς και στον δικαιούχο της αδείας. Το ανασταλτικό αποτέλεσμα αίρεται και πριν παρέλθει το εξηκονήμερο, αν εντός του χρονικού αυτού διαστήματος απορριφθεί η τυχόν ασκηθείσα αίτηση αναστολής.

2. Ο πρόεδρος μπορεί να διατάξει την άρση του κατά την προηγούμενη παράγραφο ανασταλτικού αποτελέσματος, κατόπιν αιτήσεως εκείνου που δικαιούται να ασκήσει παρέμβαση ή της αρμόδιας αρχής, εφόσον η αίτηση ακυρώσεως είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη. Μπορεί επίσης να διατάξει την εκτέλεση εργασιών αντιστήριξης και κάθε άλλο κατάλληλο μέτρο προς αποτροπή άμεσου κινδύνου, προκαλούμενου από την αυτοδίκαιη αναστολή εκτελέσεως της αδείας οικοδομής.

3. Για την κατά την προηγούμενη παράγραφο αίτηση άρσης του ανασταλτικού αποτελέσματος δεν απαιτείται καταβολή παραβόλου. Η αίτηση αυτή κοινοποιείται, με μέριμνα του αιτούντος, στον ασκήσαντα την αίτηση ακυρώσεως ή στον δικηγόρο που υπογράφει το δικόγραφο της.

4. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 52.»

Άρθρο 12

1. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 53 του π.δ. 18/1989, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 35 του ν. 3772/2009, αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Η αίτηση αναιρέσεως επιτρέπεται μόνον όταν προβάλλεται από τον διάδικο με συγκεκριμένους ισχυρισμούς που περιέχονται στο εισαγωγικό δικόγραφο ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή ότι υπάρχει αντίθεση της προσβαλλομένης αποφάσεως προς τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου δικαστηρίου είτε προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου.

4. Δεν επιτρέπεται η άσκηση αίτησης αναιρέσεως, όταν το ποσό της διαφοράς που άγεται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι κατώτερο από σαράντα χιλιάδες ευρώ, εκτός αν προσβάλλονται αποφάσεις που εκδίδονται επί προσφυγών ουσίας, εφόσον αφορούν περιοδικές παροχές ή τη θεμελίωση του δικαιώματος σε σύνταξη ή τη θεμελίωση του δικαιώματος σε εφάπαξ παροχή και τον καθορισμό του ύψους της. Ειδικώς στις διαφορές από διοικητικές συμβάσεις, το όριο αυτό ορίζεται στις διακόσιες χιλιάδες ευρώ. Τα ποσά αυτά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από γνώμη της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Προκειμένου για διαφορές από ασφαλιστικές εισφορές, φόρους, δασμούς, τέλη και συναφή δικαιώματα, πρόστιμα και λοιπές κυρώσεις, ως ποσό της διαφοράς

νοείται το ποσό εισφοράς, φόρου κ.λπ., χωρίς προσαυξήσεις και πρόσθετους φόρους που αμφισβητείται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων έχουν εφαρμογή και όταν το ένδικο μέσο που ασκήθηκε στο δικαστήριο της ουσίας απορρίφθηκε για τυπικούς λόγους.

Όταν η αίτηση αναιρέσεως ασκείται από τον ιδιώτη διάδικο, η αρμόδια κατά περίπτωση αρχή ή το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου υποβάλλουν στο Συμβούλιο της Επικρατείας, με μέριμνα της Γραμματείας του Δικαστηρίου, σημείωμα για το παραπάνω ποσό της διαφοράς.

Όταν η αίτηση αναιρέσεως ασκείται από τον διάδικο, διοικητική αρχή ή το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή από τον προϊστάμενό τους Υπουργό, το εν λόγω σημείωμα συνοποβάλλεται με την κατάθεση του δικογράφου της αίτησης αναιρέσεως.»

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 58 του π.δ. 18/1989 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η έφεση επιτρέπεται, μόνον όταν προβάλλεται από τον διάδικο, με συγκεκριμένους ισχυρισμούς που περιέχονται στο σχετικό δικόγραφο, ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή ότι υπάρχει αντίθεση της προσβαλλομένης αποφάσεως προς τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου δικαστηρίου είτε προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου.»

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 13

1. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ΚΔΔ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (ΦΕΚ 97 Α'), αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Κατ' εξαίρεση, η εκδίκαση:

α) των διαφορών από διοικητικές συμβάσεις ανήκει, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, στο εφετείο,

β) των φορολογικών και τελωνειακών εν γένει διαφορών, των οποίων το αντικείμενο υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων ευρώ, ανήκει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό στο εφετείο,

γ) των χρηματικών διαφορών, των οποίων το αντικείμενο δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ, ανήκει στο μονομελές πρωτοδικείο,

δ) των διαφορών που προκύπτουν από την εφαρμογή των άρθρων 13 και 14 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'), του άρθρου 153 του ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α') και των περιπτώσεων γ', δ' και ε' της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν. 1406/1983 (ΦΕΚ 182 Α'), η οποία προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 51 του ν. 3659/2008 (ΦΕΚ 77 Α'), ανήκει στον πρόεδρο πρωτοδικών του διοικητικού πρωτοδικείου, ο οποίος αποφαινεται ανεκκλήτως. Οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 13 του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν μετά την κατάργηση του δευτέρου και του εβδόμου εδαφίου με την παράγραφο 7 του άρθρου 2 του ν. 2954/2001 (ΦΕΚ 255 Α'), εφαρμόζονται για την εκδίκαση των προσφυγών αυτών.

Αν πρόκειται για φορολογική ή τελωνειακή εν γένει διαφορά, για την εφαρμογή των παραπάνω περιπτώσεων β' και γ' η αρμοδιότητα προσδιορίζεται με βάση το ποσό του κύριου φόρου, δασμού, τέλους ή προστίμου.

3. Αν η κατά τις περιπτώσεις β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου, χρηματική διαφορά έχει δημιουργηθεί από τον καταλογισμό ή την οποιασδήποτε άλλης φύσης βεβαίωση, με την ίδια πράξη, διάφορων ποσών κατά του ίδιου υποχρέου, η αρμοδιότητα καθορίζεται με βάση το μεγαλύτερο από τα ποσά αυτά. Το καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο για την πράξη με το μεγαλύτερο ποσό καθίσταται αρμόδιο και για τις υπόλοιπες συναφείς πράξεις.»

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 6 του ΚΔΔ καταργείται.

3. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 6 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις που η πρωτόδικη απόφαση εκδίδεται από το μονομελές πρωτοδικείο, η εκδίκαση της διαφοράς σε δεύτερο βαθμό ανήκει στο μονομελές εφετείο.»

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις.

5. Η διάταξη της παραγράφου 3 ισχύει για εφέσεις κατά αποφάσεων που θα δημοσιευθούν ένα έτος μετά τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 14

1. Στο άρθρο 7 του ΚΔΔ προστίθεται νέα παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Αν πρόκειται για αγωγή προς επιδίωξη αξίωσης που ερείδεται σε πράξεις, παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων περισσότερων αρχών, η αρμοδιότητα καθορίζεται από την έδρα οποιασδήποτε από τις αρχές αυτές, κατ' επιλογήν του ενάγοντος.»

2. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 7, όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή του με την παράγραφο 1 του παρόντος, αναριθμούνται σε παραγράφους 4 και 5, αντιστοίχως.

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 2 του ν. 3659/2008 καταλαμβάνει τις εκκρεμείς στις 8 Ιουνίου 2008 υποθέσεις.

Άρθρο 15

1. Στο άρθρο 27 του ΚΔΔ προστίθεται νέα παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Η παράγραφος 3 έχει εφαρμογή, εφόσον το αντικείμενο της φορολογικής διαφοράς που εισάγεται προς επίλυση δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων ευρώ.»

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις.»

Άρθρο 16

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ΚΔΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικώς, στις φορολογικές εν γένει διαφορές με αντικείμενο που δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων ευρώ, εκτός από τους δικαστικούς πληρεξουσίους της προηγούμενης παραγράφου, οι εκπρόσωποι του Δημοσίου και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μπορούν να διορίζουν ως δικαστικούς πληρεξουσίους και υπαλλήλους των υπηρεσιών τους, με πράξη, στην οποία και καθορίζεται η έκταση της εξουσίας τους.»

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις.

Άρθρο 17

Στο άρθρο 42 του ΚΔΔ προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Αν από την έρευνα του φακέλου της υπόθεσης προκύψουν υπόνοιες για παράνομη ενέργεια ή παράλειψη διοικητικού οργάνου, η οποία μπορεί να επισύρει κατά νόμο τον προσωπικό καταλογισμό του ή διαπιστωθούν πλημμέλειες ή κενά της διοικητικής διαδικασίας αποστέλλεται, με πρωτοβουλία του εισηγητή δικαστή, αντίγραφο της δικαστικής απόφασης, από την οποία προκύπτει η σχετική ενέργεια, παράλειψη ή πλημμέλεια, με ειδική επισήμανση αυτής στο οικείο διαβιβαστικό έγγραφο, στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, προκειμένου ο τελευταίος, ύστερα από σχετική έρευνα, να ενημερώσει το αρμόδιο για την υποβολή της αίτησης καταλογισμού όργανο και να προβεί σε κάθε άλλη απαιτούμενη ενέργεια της αρμοδιότητάς του.»

Άρθρο 18

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 64 του ΚΔΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Προσφυγή μπορεί επίσης να ασκήσει ο Υπουργός Οικονομικών, καθώς και τα όργανα, στα οποία έχει μεταβιβαστεί η αρμοδιότητα αυτή με απόφασή του, υπέρ του Δημοσίου κατά των πράξεων των φορολογικών οργάνων του τελευταίου, οι οποίες εκδίδονται κατ' εφαρμογή της φορολογικής εν γένει νομοθεσίας.»

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 33 του ν. 702/1977, η οποία είχε καταργηθεί με το εδάφιο γ' της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 1407/1984 και επαναφέρθηκε σε ισχύ με το άρθρο 8 του ν. 1649/1986 (ΦΕΚ 149 Α'), καταργείται.

Άρθρο 19

Η παρ. 2 του άρθρου 75 του ΚΔΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα κατά το ουσιαστικό δίκαιο έννομα αποτελέσματα της άσκησης της αγωγής επέρχονται, ως προς τον εναγόμενο, από την επίδοσή της σε αυτόν από τον ενάγοντα. Η παραγραφή, η οποία σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο διακόπηκε, αρχίζει πάλι μόνο από την τελεσιδικία της απόφασης ή την κατάργηση της δίκης.»

Άρθρο 20

1. Στο άρθρο 79 του ΚΔΔ προστίθεται νέα παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης ή παράλειψης φορολογικής ή τελωνειακής αρχής:

α) Το δικαστήριο ελέγχει την προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψη κατά το νόμο και την ουσία, μέσα στα όρια της προσφυγής, τα οποία προσδιορίζονται από τους λόγους και το αίτημά της. Κατ' εξαίρεση, ο κατά το νόμο έλεγχος της προσβαλλόμενης πράξης ή παράλειψης, χωρεί αυτεπαγγέλτως, προκειμένου να διακριθεί αν υπάρχει παράβαση δεδικασμένου.

β) Η πράξη ακυρώνεται για παράβαση διάταξης που ρυθμίζει τον τρόπο ή τη διαδικασία έκδοσης της πράξης, μόνον αν ο προσφεύγων επικαλείται και αποδεικνύει βλάβη, η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά παρά μόνο με την ακύρωση της πράξης.

γ) Όταν κατά την επιβολή ορισμένης κύρωσης η αρχή διαθέτει εξουσία επιμέτρησης την οποία, παρά το νόμο, είτε δεν άσκησε καθόλου είτε άσκησε πλημμελώς, το δικαστήριο, ελέγχοντας κατά τα ανωτέρω, τη σχετική πράξη, ασκεί το ίδιο την εξουσία αυτή, επιβάλλοντας την προσήκουσα κύρωση και μεταρρυθμίζοντας αντιστοίχως την πράξη.

δ) Αν η προσφυγή στρέφεται κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, το δικαστήριο, κατά την επίλυση της διαφοράς, δικάζει κατά πλήρη δικαιοδοσία και, είτε ακυρώνει εν όλω ή εν μέρει την παράλειψη, αποφαινόμενο αυτό για την ύπαρξη και την έκταση του δικαιώματος ή της υποχρέωσης, είτε απορρίπτει την προσφυγή.»

2. Με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου, οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 79 ΚΔΔ, όπως το άρθρο αυτό συμπληρώνεται με την προηγούμενη παράγραφο, εφαρμόζονται και επί των εκκρεμών φορολογικών και τελωνειακών εν γένει υποθέσεων, των οποίων η πρώτη συζήτηση σε πρώτο βαθμό διεξάγεται ενενήντα ημέρες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Δεν εφαρμόζεται επί των εκκρεμών υποθέσεων η διάταξη της περίπτωσης β' της ανωτέρω παραγράφου 5.

Άρθρο 21

Η περίπτωση δ' της παραγράφου 4 του άρθρου 92 του ΚΔΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) αν πρόκειται για φορολογική διαφορά με αντικείμενο την αναγνώριση ζημίας, η οποία δεν καλύπτεται με συμψηφισμό του συνολικού εισοδήματος που προσδιορίστηκε με την πρωτόδικη απόφαση, αλλά είναι εκπεστέα, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, από το φορολογητέο εισόδημα επόμενων οικονομικά ετών, εφόσον το ποσό της εκπεστέας κατά τον τρόπο αυτόν ζημίας υπερβαίνει το ποσό των δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ.»

Άρθρο 22

Στο άρθρο 93 του ΚΔΔ προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Προκειμένου για χρηματικού αντικειμένου φορολογικές και τελωνειακές εν γένει διαφορές, ο εκκαλών οφείλει να καταβάλει μέχρι την ημερομηνία της αρχικής δικασίμου, με ποινή απαραδέκτου της έφεσης, ποσοστό 50% του οφειλόμενου, σύμφωνα με την πρωτόδικη απόφαση, κύριου φόρου, δασμού, ή τέλους εν γένει, εκτός αν έχει χορηγηθεί αναστολή σύμφωνα με το άρθρο 209Α. Το καταβλητέο ποσό υπολογίζεται από την αρμόδια φορολογική ή τελωνειακή αρχή, η οποία συντάσσει ατελώς, μετά από αίτηση του εκκαλούντος, ειδικό σημείωμα, με το οποίο βεβαιώνεται και η καταβολή του.»

Άρθρο 23

Μετά το άρθρο 105 του ΚΔΔ προστίθεται νέο άρθρο 105Α ως εξής:

«Άρθρο 105Α

Αίτηση επανάλληψης της διαδικασίας

1. Δικαστική απόφαση, για την οποία κρίθηκε με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ότι εκδόθηκε κατά παραβίαση δικαιώματος που αφορά το δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας που τηρήθηκε ή διάταξης ουσιαστικού δικαίου της Σύμβασης, υπόκειται σε αίτηση επανάλληψης της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου που την εξέδωσε.